

Visuomenės dalyvavimas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ir atrankos dėl PAV procesuose

Kas yra poveikis aplinkai?

Dabartinės lietuvių kalbos žodyne „poveikis“ nusakomas kaip „veikimo reiškimasis, rezultatas“. Vertinant poveikį aplinkai, šis „veikimas“ suprantamas kaip planuojama ūkinė veikla, o jo „reiškimasis, rezultatas“ – veiklos vykdymo sukelti pokyčiai aplinkoje.

Kas yra poveikio aplinkai vertinimas?

Poveikio aplinkai vertinimas (PAV) – ankstyvoji aplinkos apsaugos priemonė (t. y. vykdoma pačiame ankstyviausiame veiklos planavimo etape), skirta užtikrinti, kad statybų metu, pradėjus vykdyti ir vykdant ūkinę veiklą nebus daromas neigiamas poveikis aplinkai ir žmogaus sveikatai.

PAV metu vertinamas galimas būsimo veiklos poveikis žmogaus sveikatai ir visoms aplinkos sudėtinėms dalims: orui, vandeniui, klimatui, kraštovaizdžiui, biologinei įvairovei, dirvožemiui, žemės paviršiui ir jos gelmėms, nekilnojamoms kultūros vertybėms ir kt.

Vertinimo mastas nustatomas ir jo metu gauti rezultatai pateikiami specialiuose PAV dokumentuose (programoje ir ataskaitoje), už kurių rengimą atsakingas veiklos organizatorius (užsakovas). Šie dokumentai teikiami nagrinėti už įvairias sritis (sveikatos apsaugą, kultūros vertybių apsaugą, gaisrinę ir civilinę saugą, saugomas teritorijas) atsakingoms valstybės institucijoms ir savivaldybės vykdomajai institucijai, su jais supažindinama visuomenė.

Kas yra sprendimas dėl veiklos poveikio aplinkai?

Atsižvelgiant į vertinimo rezultatus, minėtų institucijų ir visuomenės nuomonę, atsakingoji institucija priima sprendimą dėl veiklos poveikio aplinkai, nustato sąlygas, kurias įgyvendinus veikla nedarys reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai ir tada ši veikla gali būti įgyvendinama (vykdoma).

Jei atsakingoji institucija priima sprendimą, kad veikla neatitinka aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimų, veiklos vykdyti negalima.

Teisės aktuose nustatyta, kad atsakingosios institucijos funkcijas vykdo ir sprendimą dėl veiklos poveikio aplinkai priima Aplinkos apsaugos agentūra.

Dėl papildomos informacijos kreipkitės:
Aplinkos apsaugos agentūra
tel.: +370 70662008
el. paštas: aaa@aaa.am.lt

Visuomenės dalyvavimas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ir atrankos dėl PAV procesuose

Kada atliekamas poveikio aplinkai vertinimas?

PAV atliekamas planuojant ūkinę veiklą, kuo ankstyvesniame šio planavimo etape. Leidimai vykdyti veiklą, kuriai, vadovaujantis teisės aktų nuostatomis, privalo būti atliktas PAV, gali būti išduodami tik atlikus PAV.

Kokioms veiklos rūšims reikia atlikti poveikio aplinkai vertinimą?

PAV atliekamas planuojant ūkinę veiklą, kuri gali reikšmingai (dažniausiai – neigiamai) paveikti aplinką.

Kai kurios planuojamos ūkinės veiklos rūšys, pvz., atominių elektrinių statyba, metalų gamyba, sprogmenų gamyba ir pan., gali daryti neigiamą poveikį aplinkai vien dėl pobūdžio, neatsižvelgiant į veiklos mastą. Kitų veiklos rūšių, pvz. gyvūnų auginimas, poveikis aplinkai labai priklausys nuo veiklos masto – akivaizdu, kad kelių ar keliolikos kiaulių auginimas nedarys reikšmingo poveikio aplinkai, o intensyvaus jų auginimo poveikis bus labai reikšmingas ir tokia veikla gali būti leistina tik tinkamai parinktoje vietoje, taikant PAV metu parinktas specialias poveikio mažinimo priemones.

Labai svarbu ir tai, kad veiklos poveikis aplinkai priklausys ne tik nuo veiklos rūšies ar masto, bet ir nuo aplinkos, kurioje ketinama vykdyti ūkinę veiklą, savybių – pvz., pagal teisės aktų nuostatas įsteigtose saugomose teritorijose tam tikra ūkinė veikla gali būti draudžiama, o dėl atstumų iki taršai jautrių objektų gali būti numatomi tam tikri veiklos apribojimai.

Norint užtikrinti, kad poveikio aplinkai vertinimas būtų atliekamas tik kai tikrai reikia, Lietuvoje taikomas teisės aktuose apibrėžtas PAV objekto nustatymo mechanizmas, kurį galima suskirstyti į tris dalis:

planuojamos ūkinės veiklos rūšys, įrašytos į Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (PAV įstatymo) 1 priedą – šių rūšių veikla turi būti vertinama;

planuojamos ūkinės veiklos rūšys, kurioms atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo (į PAV įstatymo 2 priedą įrašytos planuojamos ūkinės veiklos rūšys);

planuojama ūkinė veikla, kuriai atliekamas poveikio reikšmingumo „Natura 2000“ teritorijoms nustatymas (veikla, kurios įgyvendinimas bus susijęs su „Natura 2000“ teritorijomis ar artima joms aplinka).

Dėl papildomos informacijos kreipkitės:
Aplinkos apsaugos agentūra
tel.: +370 70662008
el. paštas: aaa@aaa.am.lt

Visuomenės dalyvavimas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ir atrankos dėl PAV procesuose

Kas yra atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo?

Atranka dėl PAV – atskiras procesas, kurio metu nustatoma, ar privaloma atlikti konkrečios veiklos poveikio aplinkai vertinimą, ar galima pradėti įstatymuose nurodytų veiklos vykdymo leidimų gavimo procedūras be poveikio aplinkai vertinimo.

Atranka atliekama veiklos rūšims, kurios įrašytos į PAV įstatymo 2 priedą.

Atranką sudaro teisės aktuose įtvirtinta veiksmų seka: informacijos apie planuojamą ūkinę veiklą pateikimas atsakingajai institucijai ir viešinimas, visuomenės dalyvavimas, atrankos išvados priėmimas.

Atrankos procese dalyvauja veiklos organizatorius (užsakovas) ar PAV dokumentų rengėjas, už įvairias sritis atsakingos valstybės ir vietos savivaldos institucijos, visuomenė ir atsakingoji institucija.

Atrankos išvadą, kurioje nurodoma, ar konkrečiai veiklai privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą, priima atsakingoji institucija – Aplinkos apsaugos agentūra.

Kas yra poveikio reikšmingumo „Natura 2000“ teritorijoms nustatymas?

Poveikio reikšmingumo „Natura 2000“ teritorijoms nustatymas – nuo atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo atskirtas procesas.

Jo metu veiklos organizatorius (užsakovas) ar PAV dokumentų rengėjas prašo institucijų, atsakingų už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą (Valstybinę saugomų teritorijų tarnybą prie Aplinkos ministerijos; valstybinių ir biosferos rezervatų, valstybinių parkų direkcijas), pateikti išvadą dėl veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo.

Jei išvadoje nurodoma, kad veiklos poveikis gali būti reikšmingas įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms, – privaloma atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą.

Kai planuojamai veiklai PAV privalomas, poveikio reikšmingumo „Natura 2000“ teritorijoms nustatymas atliekamas kaip sudėtinė PAV dalis.

Dėl papildomos informacijos kreipkitės:
Aplinkos apsaugos agentūra
tel.: +370 70662008
el. paštas: aaa@aaa.am.lt

Visuomenės dalyvavimas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ir atrankos dėl PAV procesuose

Kaip visuomenė gali dalyvauti poveikio aplinkai vertinimo ir atrankos procesuose?

Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatos suteikia visuomenei galimybę dalyvauti visuose PAV etapuose ir atliekant atranką dėl PAV.

Visuomenės dalyvavimas atliekant atranką dėl PAV

Atrankos metu atsakingoji institucija – Aplinkos apsaugos agentūra, išnagrinėjusi užsakovo pateiktą informaciją priima išvadą, ar privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą. Šiai išvadai didelę poveikį turi visuomenės nuomonė, kurią ji gali pareikšti teikdama pasiūlymus atsakingajai institucijai.

Pasiūlymus galima teikti 10 darbo dienų nuo atrankos informacijos paskelbimo Aplinkos apsaugos agentūros interneto svetainėje (www.gamta.lt); čia taip pat skelbiama ir priimta atrankos išvada.

Pasiūlymus pateikusiems visuomenės atstovams Aplinkos apsaugos agentūra turi raštu atsakyti, kaip įvertinti jų pasiūlymai priimant atrankos išvadą, ir nurodyti interneto svetainės nuorodą, kur su šia išvada galima susipažinti išsamiau.

Visuomenės dalyvavimas rengiant PAV programą

PAV programa – vienas iš PAV dokumentų, kuris rengiamas siekiant apibrėžti vertinimo mastą, pagrindinio PAV dokumento – ataskaitos turinį ir privalomus išnagrinėti klausimus. Parengęs PAV programą, dokumentų rengėjas turi ne tik sudaryti galimybes visuomenei su ja susipažinti, bet ir pateikti savo pasiūlymus.

Informacija apie programą skelbiama Aplinkos apsaugos agentūros ir savivaldybės interneto svetainėse, dokumentų rengėjo ar veiklos organizatoriaus (užsakovo) interneto svetainėje, savivaldybės ir seniūnijos, skelbimų lentose, savivaldybės teritorijoje periodiškai leidžiamame ir platinamame vietiniame laikraštyje, jeigu tokio nėra, – regioniniame ar nacionaliniame laikraštyje.

Visuomenė gali teikti pastabas ir pasiūlymus PAV dokumentų rengėjui ne mažiau kaip 10 darbo dienų nuo informacijos paskelbimo dienos. Teikdami pasiūlymus PAV dokumentų rengėjui, pasiūlymų kopijas visuomenės atstovai turėtų pateikti ir atsakingajai institucijai, kad ji, prieš tvirtindama programą, turėtų informaciją apie visus visuomenės pateiktus pasiūlymus ir galėtų įsitikinti, kad jie įvertinti.

PAV dokumentų rengėjas, gavęs visuomenės pasiūlymus, turi juos registruoti ir kartu su veiklos organizatoriumi (užsakovu) ne tik įvertinti, bet ir motyvuotai raštu atsakyti pasiūlymus pateikusiems visuomenės atstovams, atsižvelgta ar neatsižvelgta į pasiūlymus.

Aplinkos apsaugos agentūra, patvirtinusi PAV programą, apie tai informuoja visuomenę paskelbdama savo interneto svetainėje raštą apie programos patvirtinimą.

Dėl papildomos informacijos kreipkitės:
Aplinkos apsaugos agentūra
tel.: +370 70662008
el. paštas: aaa@aaa.am.lt

Visuomenės dalyvavimas rengiant PAV ataskaitą ir viešas visuomenės supažindinimas

Visuomenės dalyvavimas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ir atrankos dėl PAV procesuose

Parengęs PAV ataskaitą – pagrindinį PAV dokumentą, kuriame pateikiami vertinimo rezultatai, dokumentų rengėjas turi sudaryti visuomenei sąlygas susipažinti su ataskaita, užtikrinti galimybes teikti pasiūlymus ir organizuoti viešą visuomenės supažindinimą.

Apie tai PAV dokumentų rengėjas privalo informuoti visuomenę ne vėliau kaip prieš 20 darbo dienų iki viešo supažindinimo paskelbdamas informaciją Aplinkos apsaugos agentūros ir savivaldybės interneto svetainėse, dokumentų rengėjo ar veiklos organizatoriaus (užsakovo) interneto svetainėje, savivaldybės ir seniūnijos skelbimų lentose, savivaldybės teritorijoje periodiškai leidžiamame ir platinamame vietiniame laikraštyje, o, jeigu tokio nėra, – regioniniame ar nacionaliniame laikraštyje.

Visuomenės atstovams, teikusiems pasiūlymus, informaciją dokumentų rengėjas turi nusiųsti ir raštu arba elektroniniu paštu.

Visuomenė pasiūlymus teikia PAV dokumentų rengėjui, jų kopijas – Aplinkos apsaugos agentūrai ir kitoms už įvairias sritis (sveikatos apsauga, kultūros vertybių apsauga, gaisrinę ir civilinę saugą, saugomas teritorijas) atsakingoms valstybės ir vietos savivaldos institucijoms.

Viešo visuomenės supažindinimo su ataskaita metu PAV dokumentų rengėjas apibūdina veiklą, pristato PAV ataskaitą, paaiškina, kaip įvertino iki viešo supažindinimo pradžios gautus visuomenės pasiūlymus, atsako į dalyvių klausimus.

Viešo supažindinimo eiga ir rezultatai turi būti protokoluojami (tai atlieka PAV dokumentų rengėjas).

Po viešo supažindinimo PAV dokumentų rengėjas su planuojamos ūkinės veiklos organizatoriumi (užsakovu) turi įvertinti gautus visuomenės pasiūlymus ir pagal juos patikslinti ataskaitą. Aplinkos apsaugos agentūra, kuri gauna visuomenės pasiūlymų kopijas, užtikrina, kad pasiūlymai būtų tinkamai įvertinti ir į juos atsižvelgta.

Visuomenės atstovams, teikusiems pasiūlymus raštu, turi būti atskaitoma, kaip įvertinti jų pasiūlymai.

Dėl papildomos informacijos kreipkitės:
Aplinkos apsaugos agentūra
tel.: +370 70662008
el. paštas: aaa@aaa.am.lt

Visuomenės dalyvavimas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ir atrankos dėl PAV procesuose

Visuomenės dalyvavimas priimant sprendimą dėl veiklos poveikio aplinkai

Gavusi PAV ataskaitą, Aplinkos apsaugos agentūra savo interneto svetainėje (www.gamta.lt) paskelbia informaciją ir informuoja apie galimybę ne vėliau kaip per 10 darbo dienų susipažinti su ataskaita ir pateikti pasiūlymus atsakingajai institucijai.

Pasibaigus pasiūlymų teikimo terminui, Aplinkos apsaugos agentūra pasiūlymus pateikusius suinteresuotos visuomenės atstovus į pasitarimą apsvarstyti jų pasiūlymus kartu su kitais PAV proceso dalyviais.

Priėmusi sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai, Aplinkos apsaugos agentūra savo interneto svetainėje paskelbia šį sprendimą, PAV dokumentus, kuriais remiantis priimtas sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai, ir pasiūlymų svarstymo protokolą visuomenei susipažinti.

Ar galima gauti su PAV susijusią informaciją pasibaigus PAV procesui?

Teisė gauti su PAV susijusią informaciją apie aplinką visuomenei garantuojama ir pasibaigus PAV procesui.

Visuomenė gali prašyti į Aplinkos apsaugos agentūros informacijos apie atliktą PAV ar apie priimtą sprendimą dėl veiklos poveikio aplinkai arba peržiūrėti šią informaciją Aplinkos apsaugos agentūros interneto svetainėje (www.gamta.lt).

Kas gali panaikinti sprendimą dėl veiklos poveikio aplinkai ar atrankos išvadą?

Galiojantys teisės aktai nesuteikia teisės Aplinkos ministerijai ir Aplinkos apsaugos agentūrai pakeisti ar panaikinti Aplinkos apsaugos agentūros priimtų sprendimų ar išvadų.

Panaikinti šiuos sprendimus ar išvadas gali tik Lietuvos teismai.

Dėl papildomos
informacijos kreipkitės:
Aplinkos apsaugos agentūra
tel.: +370 70662008
el. paštas: aaa@aaa.am.lt

Ar galima skųsti sprendimą dėl veiklos poveikio aplinkai ar atrankos išvadą?

Sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai ar atrankos išvada gali būti skundžiami (per vieną mėnesį nuo jų gavimo ar paskelbimo dienos) Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai arba Apygardos administraciniam teismui.

Visuomenė turi teisę kreiptis į teismą dėl atrankos išvados apskundimo praleisto termino atstatymo, jeigu ji praleido dėl svarbių objektyvių aplinkybių.

Visuomenė taip pat turi teisę kreiptis į teismą ginčydamą sprendimų, veiksmų ar neveikimo atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo srityse materialinį ar procesinį teisėtumą.

Visuomenės dalyvavimas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ir atrankos dėl PAV procesuose

Daugiau metodinės ir bendro pobūdžio informacijos apie planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą (PAV) ir atranką dėl PAV – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos interneto svetainės am.lrv.lt skiltyje „Paslaugos“, rubrikoje „Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas“

Praktinio pobūdžio informacijos apie planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą (PAV) ir atranką dėl PAV – atsakingosios institucijos – Aplinkos apsaugos agentūros interneto svetainės www.gamta.lt, skiltyje „Poveikio aplinkai vertinimas (PAV)“

Dėl papildomos informacijos kreipkitės:
Aplinkos apsaugos agentūra
tel.: +370 70662008
el. paštas: aaa@aaa.am.lt